

Kohalikud omavalitsused ja Kaitseliit Viljandimaal

Pea aasta tagasi, 2012. aasta I ja II kvartali vahetusel, korraldas Oma Maa küsitluse Viljandi maakonna omavalitsuste juhtidele – volikogude esimeestele ja vallavanematele/linnapeadele – Kaitseliidu kohta. Neile esitati 15 küsimust, mis laias laastus hõlmasid kogu Kaitseliidu tegevust ja olemasolevaid või võimalikke suhteid kohalike omavalitsustega ja nende juhtidega. Kolmekümnest omavalitsuse juhst leidis võimaluse küsimustele vastata 11 juhti ja seda enamuse puhul peale kahekordset meeldetuletust! Vastanutest ainult 1 (üks!) oli volikogu esimees, kes tunnistas, et ta ei valda teemat ja seepärast ei oska esitatud küsimustele vastata. Vähemalt

aus vastus, sest ükski küsimus polnud selline, mille puhul oleks saanud kasutada ütlust, et vaikimine on nõusolek. Ülejäänud kümnest olid 2 linnapead ja 8 vallavanemat. Ühest linnast ja kolmest vallast ei tulnud kellelki vastust. Vastused olid üldiselt tagasihoidlikud, mis näitab, et omavalitsuste juhtide teadmised Kaitseliidust ja riigikaitsest üldse on küllaltki kesised. Kuna küsitluse eesmärgiks polnud välja selgitada väheste või lausa puudulike teadmiste põhjusi, jäigi see esialgu ka teadmata. Minimaalselt või väärti teati üldisi andmeid Sakala Maleva kohta. Sellest tulenevalt jäid ka seosed kohalike omavalitsuste ja Kaitseliidu maleva vahel üsna üheübalisteks. Kaitseliidu rolli nähti enamikes vastustes vaid abistajana kriisi- ja hädaolukordades ning ka noortega tegelejana. Viimases olid pea kõik vastajad ühel meelel. Mitte keegi ei osundanud seostele kohalikele omavalitsustele (KOVidele) seadusega pandud riigikaitse ülesannete täitmise ja Kaitseliidu õpetava-abistava rolli vahel. Ükski vastaja ei pidanud oluliseks Kaitseliidu tegevust kohalikele omavalitsusele selles küsimuses kaasabi osutamiseks. Kuigi kohalike omavalitsuste korralduse seaduse §-s 6 otseselt ei sätestata KOVe ülesandeid riigikaitse alal, on selle paragrahvi lõikes 4 punktis 1 sätestatud – „*Omavalitsusüksus täidab riiklikke kohustusi mis on talle pandud seadusega*“. Rahuaja riigikaitse seaduse § 24 „Kohalike omavalitsuste ülesanded riigikaitse ettevalmistamisel“ aga kehtestab kohalikele omavalitsustele nõuded koguni seitsmes punktis ja nende täitmiseks oleks mõistlik kaasata asjakohase väljaope või ettevalmistuse saanud kaitseliitlasi ja naiskodukaitsjaid ning ka vanema astme noorkotkaid ja kodutütreid. Võib olla on probleem ka selles, et Vabariigi Valitsus (samuti kaitseministeerium ja

maavalitsus) ei ole seaduse nõuete täitmise kontrollimisel olnud seni piisavalt järjekindel ja seetõttu on osa tegevusi jäänud tähelepanuta nii eelnimetatute kui KOV juhtide poolt? Kohatu on vist arvata, et kohalike omavalitsuste juhid küll teavad KOVidele pandud kohustusi, aga küsimustele vastates ei osanud neid seostada Kaitseliiduga?

Ka üldises plaanis ei olnud märgata, et KOV juhid teaksid omavalitsuste riigikaitse ülesandeid või et nende küsimustega üldse kohtadel tegeletakse. Suures enamuses omavalitsustes ei ole viimase kahe aasta jooksul kordagi arutatud Kaitseliiduga või selle eriorganisatsioonidega seotud küsimusi. Ühes vallavalitsuses oli seda teemat siiski arutatud ja ka üks volikogu oli arutanud Kaitseliidu poolt noortega korraldatavat tegevust ilmselt seoses vajadusega seda rahaga toetada. Kahes omavalitsuses pidi aga väidetavalt koostöö Kaitseliiduga sujuma ka ilma, et seda oleks vaja volikogus või kohalikus valitsuses üldse arutada?! Enamikel juhtudel teati vaid väga umbkaudselt mitu kaitseliitlast ja naiskodukaitsjat omavalitsuse piirkonnas elab. Kaitseliidu eriorganisatsioonide tegutsevate noorte arvu teati pisut paremini. Küsimusele, milles näete Kaitseliidu üksuse (kaitseliitlaste) kasulikkust või vajalikkust vallale/linnale?, olid vastused väga napsõnalised ja kaks vastajat vastasid sellele küsimusele koguni „kriipsuga“. Seegi näitab, et teadmised Kaitseliidu, tema olemuse, võimekuse ja eesmärkide kohta on üsna kesised. Kuna ei teata omavalitsuse territooriumil elavate kaitseliitlaste ja naiskodukaitsjate arvu, ei osata esitada ka arvamust nende konkreetse rakendamise kohta. Pigem kurdetakse, et neid ei jätku või elanikel pole huvi Kaitseliidu – KL (ka Naiskodukaitses – NKK) vastu. Näiteks küsimusele, kas teie vallas/linnas peaks olema

ka vähemalt üks Naiskodukaitses üksus (jaoskond, rühm), anti vastus, et „... võiks ikka olla, kui huvilisi oleks“. Üks vastanutest väidab, et vald olevat selleks liiga väike, et siin saaks moodustada ühte Kaitseliidu ja Naiskodukaitses allüksust (rühma, jaoskonda, jagu või gruppi). Arvud räägivad aga midagi muud. Väga üldistatult arvestades, kui võtta potentsiaalseks täisealiste isikute arvaks 50% valla/linna elanike arvust ja oletada, et nendest ligikaudu iga kümnes mees ja viieteistkümmes naine võiks olla Kaitseliidus või Naiskodukaitses, siis ei ole maakonnas mitte ühtegi omavalitsust, kus ei võiks olla vähemalt ühte nii KL kui NKK allüksust. Ka kõige väiksema elanike arvuga vallas (ca 760 elaniku) on hea tahtmise korral võimalik moodustada üks Kaitseliidu rühm (20-25 liiget), rääkimata jaost (6-10 liiget) ja üks Naiskodukaitses jaoskond (10-12 liiget) või eriala grupp (alates 3 liikmest). Maakonna suurimas omavalitsuses (ca 19 000 elaniku) võiks olla mitte ainult rühm või kompanii vaid terve malevkond (vähemalt 300 kaitseliitlast, potentsiaal on kuni 450) nagu oligi enne 1940. aastat, kus elanikke selles omavalitsuses oli tollal ligikaudu ainult 10-11 tuhat. Lisaks võiks siin olla veel pea tosina jagu NKK jaoskondi. On aga ainult üks NKK jaoskond! Miks neid aga rohkem ei ole, selle küsimuse võiks endale esitada nii KOV juhid kui Kaitseliidu maleva juhid. Samas on see ju omavalitsuste enda ressurss, mida nad kahjuks piisavalt ei tunne ja seetõttu ehk sellesse võõristavalt suhtuvad. Keegi vastanutest ei osandanud võimalusele, et Kaitseliit oma parameetritega intellektuaalsete ja füüsiliste võimetega võiks hoopis omavalitsuste ametnike ja elanikke välja õpetada, kuidas kriisilukorras või looduskatastroofi puhul käituda ja teisi aidata. Mida vähem on abivajajaid, aga neid on igas

omavalitsuses niigi arvestatav hulk, seda paremad on kahju ärahoidmise tulemused. Kaitseliit praeguse arvukuse ja sellest tingitud võimekuse juures pole kahjuks suuteline abistama sadades kordades suuremat abivajajate hulka. Meie ülesanne on pigem tegutseda selles suunas, et abivajajaid endid oleks kriisides ja ohuoludes palju vähem ja hoopis kaitseliitlaste ja naiskodukaitsjate oskuslikke abilisi oleks rohkem. Noorte kasvatus ja harimine probleem on kõigile KOV juhtidele õigustatult südamelähedane. Samas on tekkinud peaaegu „surmud ring“ juhendajate – noortejuhide – osas. KOV juhid vaatavad Kaitseliidu poole – leidke meie noortele juhid, kes nendega tegeleks ja Kaitseliit vaatab KOV juhtide poole – leidke sobivad inimesed, keda saata õppima Kaitseliidu Kooli kursusele noorte juhiks olemist. Kaitseliidus pole kahjuks praegu piisavalt neid liikmeid, kes võtaks täiendavalt endale kohustuse noortejuhit ülesandeks täita. Omavalitsused ei leia samuti sobivaid inimesi, kes põhimõtteliselt ainult omast vabast tahtest ja ajast, mida peaaegu kuidagi ei hüvitata, oleks nõus seda tegevust korraldama. Noortega tegelemine on üsna vastutusrikas ja kindlasti ka selleks vajalikke teadmisi ja oskusi nõudev tegevus, mis kõigele lisaks nõuab, olenevalt küll tegevuse intensiivsusest, omajagu aega. Enne II maailmasõda maksti enamikes Eesti koolides õpetajatele, kes tegelesid noortejuhitena, proportsionaalset lisatasu ja see motiveeris paljusidki. Kuna majandussüsteem on nüüdki põhimõtteliselt sama ning ainult „õhust ja armastusest“ keegi ära ei ela, on ilmselt üheks probleemiks lahenduseks „materjalne huvitatus“ ehk lisatasude maksimine noorte rühmade juhtidele. Kes maksab, millest, kuipalju jne., see on KOV juhtide tarkuse, leidlikkuse ja kokkulepete küsimus. Kui vabariigi

valitsus leiab võimaluse koolide või ka Kaitseliidu kaudu selleks inimestele maksta, oleks see samuti üks võimalus. Ilma selleta aga asi vaevalt paigast nihkub. Et Sakala Maleva vaieldamatult kõige tuntuim toetajaliige on Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves ja seda juba 2007. aastast, teadsid ainult pooled (täpsemalt 5 üheteistkümmest) vastanutest?! Selleks pakuti ka minister H.-V. Seederit, kes on hoopis KL tegevliige ja juba üle 10 aasta maleva pealiku abi ning käesoleval ajal ka Kaitseliidu keskjuhatare ja vanematekogu liige. Elukorralduse turvalisusega on omavalitsustes olukord erinev. Mõnes omavalitsuses ei ole sellega probleeme või „*tundub praegu, et turvalisusega ei ole probleeme*“, või „*ei ole olnud erilisi probleeme*...“ nagu vastustest selgub. Mitu omavalitsust on korraldanud suhted politseiga nii, et nendel on hetkel turvaline, on rakendatud ka abipolitseinikke, kes võivad olla samaaegselt ka kaitseliitlaste (kuid võivad seda ka mitte olla). Kahes omavalitsuses on vähemalt aeg-ajalt probleeme avaliku korra või turvalisuse tagamisega. Ükski vastanutest ei osutanud võimalusele kaitseliitlasi organiseeritult rakendada avaliku korra kaitsele. Kaitseliidu motoks, ehk tegevusjuhiseks, on alates 1917. aastast olnud lause „Kaitse kodu!“. Moodsa sõnadega võib seda öelda – taga oma kodu turvalisus! Ja seda mitte ainult väliste vaenulike tegelaste eest vaid ka sisemiste paharettide eest. Tõsi tänapäeval kehtestatud ranged nõuded igasuguse jõe kasutamise kohta ei ole võrreldavad 70 või 80 aasta taguste õigustega ja kommetega ning teevad sellekohase tegevuse õiguslikult keeruliseks, kuid eelnevates vestlustes on nii mõnigi omavalitsuse juht tunnistanud, et ainuüksi kaitseliitlaste kohal- ja nähtavalolek mõjub paljudel potentsiaalsetele õiguserik-

kujatele kaineastavat muljet avaldavalt. Seadusi teevad inimesed inimestele ja kuna õigusnormide eesmärk on üldiste käitumisreeglite kehtestamine, siis saab neid probleeme lahendada suveräänse riigi rahvaesindajate kogu, kellel on õigus seadusi koostada ja vajadusel ka kohendada. Ettepanekuid rahvaesindajatele on võimalik teha nii kodanikel kui kodanike ühendustel. Või on äkki nüüd küsimus kirjaoskuses? Üldiselt on KOV juhid kaitseliitlaste enda käitumisega rahul või siis ei ole teave viimaste võimalikest väärti käitumisest jõudnud KOV juhtideni. Ühe KOV juhi poolt esitati vastusena sellele küsimusele konkreetsereimata väide, et „musti lambaid jätkub igale poole, ka hunte on lamba nahas.“ Selline vihje on kas oletus või tegeliku juhtumi enda teada jätmine, aga võib-olla ka ainult kahtlus? KOV juht ei tohiks selliste juhtumite ilmnmisel neid mitte salata ega anonüümselt käsitleda vaid ta peaks pöörduma asjakohase teabega maleva pealiku poole, ka siis, kui olukord on nõudnud politsei või teiste isikute (näiteks valla-ametnike) sekkumist. On väga hea ja mõistetav, kui KOV juht, saades teada kellegi väärtult käitunud isiku astumisest või soovist astuda Kaitseliitu, Naiskodukaitsesse või noorteorganisatsiooni, teataks selle isiku käitumisest piirkonna konstaablile või Kaitseliidu (ka Naiskodukaitses) kohaliku üksuse pealiku ehk ka talle teadaolevalt staazikale kaitseliitlasele. Ideaal-lahendus oleks see, et KOV juht ise on Kaitseliidu või Naiskodukaitses liige ja parimal juhul kohaliku üksuse pealik või vähemalt viimase abi. Reeglina enne isiku vastuvõtmist Kaitseliitu toimub n.ö. taustakontroll tema varasemate võimalike õiguserikkumiste kohta ja saadakse iseloomustus ka kohalikul piirkonnas politseiametnikult, kes peab selleks vestlema isiku naabritega, lähedastega ja KOV ametnikega.

Küsimusele, kuidas Teie arvates vald/linn saaks teha koostööd Kaitseliiduga (kaitseliitlastega), kui see Teie arvates on üldse võimalik või vajalik?, vastati võrdlemisi napsõnaliselt. Põhimõtteliselt olid kõik vastajad nõus, et koostöö Kaitseliiduga on võimalik. Pooled vastajad peavad sellist koostööd ka vajalikuks. Samas leiti, et „*saaks ikka koostööd teha, aga ettepanek võiks ikka tulla Kaitseliidult*“. Leiti ka seda, et koostööd saaks teha just noorte – s.t. noorkotkaste ja kodutütarde osas. Osa vastajaid aga teatasid, et koostöö juba toimib, nii „*vastavalt vajaduse-*

OMA MAA

Viljandi, märts 2013

Märts 2013?

Käes ongi juba märtsikuu, paastukuu ja ühtlasi kevadekuu, sest kuu 20. päeva lõuna ajal astub selle aasta astronoomiline kevad oma õigustesse. Päevad on juba märgatavalt pikemad ja ööd selle võrra lühemad ning nagu meie kliimas talve lõpu poole ikka – päeval sulatab ja öösel külmetab. Vaheldumisi sajab ja on ka soojemat päikesepaistet. Linnudki on rõõmsamat häält hakanud tegema. Loodus hakkab taas ärkama.

Mida see kuu meile toob? Kõigepealt 8. kuupäeval juba okupatsiooni ajast juurdunud naistepäeva, kus naisi lilledega meeles peetakse ja mehed kipuvad vahel seda omamoodi tähistama. On avaldatud palju arvamusi, kas seda kommunistlikku tähtpäeva on ikka vaja tähistada? Ehk on parem mõelda nii, et ega niivõrd seda päeva ennast ei ole vaja tähistada vaid sel päeval on passlik naisi meeles pidada ja neid rohkem austada, kui seda tavaliselt tehakse. Ja selle vastu ei tohiks kellelgi tõsiseid väiteid olla. Aga eks see ole ka igaühe enda otsustada, sest riiklik tähtpäev see ei ole.

14. kuupäeval aga on ka riiklik tähtpäev – Eesti emakeele päev! Ja see on juba oluline päev. Emakeel on ju meile kõige lähedasem ja armsam keel ja tean enda kogemusest, et ka selle keelega saab laias ilmas

asju ajada, kui pea lõikab ja pisutki näitlejaoskusi on. Aga lauluski öeldakse, et „meis igaüks on kübeke klouni“. Kümme päeva hiljem on algelt kiriklik aga ka ilmalikku ellu juurdunud palmipuude püha ja sellest viis päeva edasi on päris riigipüha nii Eestis kui enamikes Euroopa ja maailma riikides ehk SUUR REEDE. Sinna vahele jääb 25. märts – 1949. aasta küüditamise alguse päev, mil Eestimaalt viidi Siberi külma ja nälga üle 20 000 naise, lapse ja vanuri ning ka mõned mehed, kes olid veel vangistamisest seni pääsenud. Sama tehti ka meie lõunanaabrite Läti ja Leedu rahvaga. Mälestus sellest kuriteost ei tohi kaduda kunagi. Ja on veel üks oluline päev, 27. märts, mille õhtuks saab meie iseseisva Eesti teine vabaduseperiood ühepikkuseks esimese perioodiga, mis lõppes 1940. a nõukogude okupatsiooniga. Ning kuu viimasel päeval varahommikul on taas käes aeg kellade osuteid keerata, et üle minna suveajale. Ka see on palju vaidlusi põhjustanud ja mõnele see meeldib, aga paljudele vist mitte.

Aga küllap toob kevadekuu peale ilusate ilmade meile kõigile midagi. Olgem siis ilusid seda vastu võtma ja rõõmu tundma. Ilusat kevade algust!

R.K.

Kohalikud omavalitsused ja Kaitseliit Viljandimaal

Algus lk 1

le“ kui ka „hästi“. Konkreetseid ettepanekuid koostöö vormide ja mõdete osas ei osatud või ei tahetud esitada. Algatust oodatakse Kaitseliidu poolt. Peetakse vajalikuks koostööd hädaolukorra puhul. Ka tõdetakse lihtsalt, et koostöö toimib ja sellega ollakse rahul, milles aga see koostöö sisuliselt seisneb, jäi selgusetuks. Kui ainult selles, et mõned kaitseliitlased tegutsevad noorte rühmajuhtidena ja mõnikord ka avaliku korra tagajatena KOV ettevõtmistel, siis jääb märgatav osa võimalikust koostöö potentsiaalst kasutamata. Võib-olla ei teata ka seda, et Kaitseliit on vankumatult apoliitiline organisatsioon, kelle „isamaalisus“ seisneb vaid ustavuses Eesti Vabariigi põhiseadusele, põhiseaduslikele institutsioonidele ja neile põhinevale riigikorrale, nagu iga seaduskuuleliku kodaniku puhulgi. Võimalik, et kellelgi on jäänud teistsugune ja seega ka väär mulje?

Küsimusele Sakala Maleva poolt väljaantava lehe Oma Maa sisu, loetavuse ja ilmumise sageduse kohta antud vastused näitavad, et lehte küll teatakse, aga hinnanguid kas ei osata, ei julgeta või ei taheta anda. Teavet omavalitsuse elanike suhtumisest lehte KOV juhtidel ei ole. See viitab ehk sellele, et Kaitseliidu küsimustes pole KOV juhtidel oma elanikega vestlusi, kohtumisi ega kokkupuuteid olnud. Küsimustikuga loodetud tagasiside lehe kvaliteedi, sisu ja

suundumuste kohta jäi oodatust väga palju kesisemaks. Üsna olulised olid küsimused: milline on Teie isiklik (või Teie perekonnaliikmete) suhe Kaitseliitu ja selle teistesse organisatsioonidesse (NKK, KT, NK)? Kas Teie või keegi Teie pereliikmetest, sugulastest on kavatsenud/kavatseb liituda Kaitseliiduga? Neile küsimustele antud vastustest selgus, et vastanutest kuuluvad Kaitseliitu ainult kaks KOV juhti, neist üks tegevliikmena ja teine toetajaliikmena. Kaks KOV juhti on kavatsenud astuda Kaitseliidu liikmeks, aga seni pole seda mitmetel põhjustel teinud. Üks vastanu on Kodutütarde toetajaliige. Üks vastanutest ei tea milline on tema suhe Kaitseliitu?! Vähemalt üheksa vastanu pereliikmed ei kuulu Kaitseliitu ja ühel juhul ka ei kavatse lähiajal seda teha. Tuleb nentida, et Kaitseliitu kuulumine ei ole KOV juhtide ja nende pereliikmete poolt just soositud. Teades, et lisaks vastanutele kuulub ülejäänud 19st KOV juhust Kaitseliitu veel üks vallavanem toetajaliikmena ja teine tegevliikmena, on 16,67% KL liikmeid kõigi maakonna KOV juhtide hulgast väike hulk ning 10% tegevliikmeid, ehk ainult kolm kolmekümnest, lausa häbiväärne, sest Kaitseliidu tänaseks veel mitte täielikult kehtetuks tunnistatud 1934. a kodukord sätestab, et Kaitseliitu kuulumine on iga Eesti kodaniku

au asi. Positiivne on kindlasti see, et ühe KOV juhi lapsed on huvitatud KL noorteorganisatsiooni kuulumisest. Enne II Maailmasõda kuulus Kaitseliitu ligemale 90% tollastest Eesti omavalitsuste juhtidest. Maavanemad ja maavalitsuse ametnikud olid enamuses Kaitseliidu liikmed ja nende isiklike eeskujule järgnesid ka teised. Pealegi Kaitseliitu ei võetud vastu (ja ei võeta ka tänapäeval) igat soovijat. Kuigi tollal oli valdades elanikke 2–3 korda enam kui linnades, oli neis kaitseliitlasi pea võrdselt. Kui talu peremees oli kaitseliitlane, astus sageli Kaitseliitu ka sulane ja ärksama naiskodukaitsjast perenaise kõrval võttis NKK tegevusest osa ka taluteenija-„tüdruk“. Ettevõtete juhid, ärimehed, haritlased ja kooli- ning ka kirikuõpetajad olid samuti enamuses Kaitseliidu liikmed, sest see oli tööpoolest au asi, kuuluda Kaitseliitu. Seltskondlikud hoiakud on ilmselt paljude aja- ja välismõjude toimele tänaseks väga palju muutunud. Seda on kindlasti mõjutanud nõukogude okupatsioon ja sellega kaasnenud repressioonid ennekõike kaitseliitlaste vastu, aga ka tänapäevane meedia, mis võimendab ja paljudele märkamatuks soosib või lausa surub peale teiste riikide elulaadi ja suhtumisi ning nendes riikides (nii suurtes kui ka väiksemates) kahjuks ei teata piisavalt meie ajalugu ja saatust ning seetõttu

ka ei tajuta Kaitseliidu taolise isegi maailma mastaabis väga unikaalse organisatsiooni tegelikkust olemust, selle vajadust ja eesmärke. Aga meie ise peaksime seda ju ometi teadma ja teadlikult ka käituma. Ning viimasest küsimusest selgus, et taolise (ühes vastuses väidetavalt analoogselt) küsitlusega oli varem vaid ühe KOV juhi poole pöördutud. Siinkohal ei saa jätta sõrme vibutamata ka Kaitseliidu juhtide poole. Kui ise ennast vahetult ja meelde jäävalt ning kaasatõmbavalt ei tutvusta, siis vaevast keegi su vastu niisama huvi hakkab tundma, sest tänapäeval on kõikvõimalikke tegevusi ja avatlusi piisavalt palju. Selles suunas on aga jää hakanud pisut liikuma ja juba mitme omavalitsuse juhtidega on maleva pealik ning juhatuse liikmed kohtunud, selgitanud Kaitseliidu olemust ja praegusi võimeid aga ka probleeme ning loodetavasti see tegevus jätkub ja tänaseks on veel üks volikogu esimees astunud Kaitseliidu toetajaliikmeks. Aga siiski on veel millest mõelda ja küllap on ka paljugi mida teha! Kui eeltoodud küsitluse järeldustest kasvõi osagi saab lähiaegadel tegelikkusesse rakendada ja KOV-ide ning Kaitseliidu Sakala Maleva koostevastust parandada, on sellest kasu kõigile. Jõudu!

Rein Kikas

Sakala Malevat külastas Kaitseliidu ülem

15. veebruari pealelõunaks oli Sakala maleva staapi kutsutud Karksi malevkonna, Lembitu ja Linnuse üksikkompaniide ja naiskodukaitsese esindused, et kohtuda vastse Kaitseliidu ülemaga. Kindral Kiilile tegi ettekande väljaõppejaoskonna ülem, leitnant Põldma. Esinedes kokkutulnuile ütles härra kindral järgmist: „Mul on oma nägemus Kaitseliidust, oma teatud prioriteedid ja te peate sellest aru saama, et Kaitseliit ei ole ainult sõjaline organisatsioon. Kaitseliidul ei ole ainult sõjalised ülesanded vaid on ka mittesõjalised ülesanded, kusjuures mittesõjalised ülesanded võivad luua märgatavalt strateegilisemaid efekte. Me peame endale tunnistama ja meeles pidama, et Kaitseliit on loodud selleks, et kaitsta meie ühiskonda, kogukonda. Kui me räägime Kaitseliidust laiapõhjalise riigikaitse kontekstis, on mul küsimus: mis te arvate, kas Eesti julgeolek rajaneb laiapõhjalisel riigikaitse printsiibil? Minu vastus on – ei! Kuid siin on üks suur erand, see on Kaitseliit. Ma arvan, et ma ei eksin, kui ütlen, et Kaitseliit on ainuke organisatsioon Eestis, kes tegelikult täidab laiapõhjalise riigikaitse põhimõtteid. Sellel on väga lihtne põhjus, see tuleneb meie liikmeskonnast, sest meil on väga lai kompetentsi väli. Meie hulgas on õpetajaid, meil on inseneri, meil on arste jne. Kui me igaüks täidame oma

igapäevaseid ülesandeid, siis kõik need inimesed kasutavad oma isiklike teadmisi ja suhtlusvõrgustikku. Selles suhtes me ka eristume Kaitseväest. Meie kompetentsid on sedavõrd laiad, et see võimaldab Kaitseliidul strateegilist efekti luua nii rahu -, kriisi – kui sõjaajal. Olen igal pool rääkinud ka eriorganisatsioonidest, kuigi nn. eriorganisatsiooni mõiste iseenesest on vale. Räägime naiskodukaitsesest, noorkotkastest ja kodutütardest. Milline on minu nägemus noortetööst? Vaadake, noortega tegelemine ei ole minu jaoks liinitöö, kus piitlikult öeldes ühest otsast läheb sisse noor inimene ja teisest otsast tuleb välja sõdur! Noortega tegelemine on väga oluline, sest nendega tegeledes me valmistame ette uusi kohusetundlikke ühiskonna liikmeid. Kindlasti anname me noortele üle keskmise paremat isamaalist kasvatust ja ärme hābeneme seda sõna, ka patriotismi.“ Edasi peatus kindral põgusalt Kaitseliidu sõjalistel ülesannetel ja meie panusel sõjalistes operatsioonidesse välismaal. Meid teatakse ja meist peetakse teiste riikide ja sõsarorganisatsioonide poolt lüüa kui headest partneritest. Lühidalt puudutas ta ka uut Kaitseliidu seadust ja selle ettevalmistamist Riigikogu riigikaitse komisjonis. Kohtumise lõpus vastas kind-

ral kooslijate küsimustele, milliseid oli seinast seinast, kuid puudutasid kõik ühel või teisel määral Kaitseliidu tegevust ja ülesandeid ning Sakala malevat. Lõpetuseks soovis kindral kõigile edu ja lubas käia niipalju kui võimalik ka Sakala maleva ettevõtmistel ja tulla edaspidigi meiega kohtuma.

A. Kalam
Sakala Maleva Karksi
malevkonna teavituspäalik

Kodutütarde 80. juubeliaasta tähistamiseks panid kõigis maakondades tegutsevad kodutütarde ringkonnad oma tegemistest kokku rändava fotonäituse ning see annab tõeliselt värvilise ja meeleoluka pildi kodutütarde ajaloost ja ettevõtmistest. Näitus alustas oma teekonda möödunud aasta aprillikuus Raplamaalt ja rändas seal edasi Tartu, Harju, Pärnu, Valga, Põlva, Saaremaa, Jõgeva, Alutaguse, Võru ja Järva maakondadesse. Viljandis saab näitust vaadata Sakala Keskuses terve märtsikuu. Siit läheb näitus Viiruse ja seejärel veel Lääne, Hiiumaa maakonda ning lõpuks Tallinnasse. Peale näituse lõpetamist viiakse see muuseumi. Näitust vaadates mõelge kui põnevalt seiklevad ja tegutsevad kodutütred Eestimaal.

Kerstin Käärrik
Noorteinstruktor
<http://sakala.kaitseliit.ee>

FOTO: M.-L. RIKKINEN

Talvine ellujäämiskursus

1–3. märtsini toimus Sakala malevas talvine ellujäämiskursus millest võttis osa 19 kaitseliitlast. Kursus algas reede õhtul teoreetilise õppusega ja mõningate esmaste vahendite, nagu seljakott, meisterdamisega. Kõik osalejad võtsid hiljem kogu oma vajaliku varustuse isetehtud seljakotiga kaasa. Väljasõit maastikule toimus õhämäruses kella 20–21 paiku kui siirduti Väluste laskevälja lähimbrusse. Eelnevalt jagati osalejad gruppidesse ja maastikul valis iga grupp endale iseseisvalt laagripaiga kuhu hakati püstitama metsaonne. Kuna oli pime ja mets võõras, siis oli kogu tegevus suhteliselt väsitav ja vaevarikas. Kiiremad grupid said oma onni puhkama kella 3 paiku varahommikul aga viimased alles kella 4 paiku. Kell 8 siirduti juba Võrtsjärvele kus toimus talvise kalapüügi õppimine ja praktiline püük, mis kestis lõunani. Peale lõunat siirdusid kursuselased jalgisirnakuuga tagasi baaslaagrisse. Päeva järgnevad tegevused olid metsaonnide mugavamaks muutmise, küttepuude varumine, erinevate lõksude valmistamise ja käsitsemise õppimine,

lumeräätsade valmistamise õppimine ja tööks vajalike vahendite kogumine. Hilisõhtuks tegevusteks oli lumelabidate ja räätsade valmistamine järgmise päeva õppuse tarvis. Lisaks eelnenud tegevustele jagus näputööd rohkemgi – toidunõude ja söögiriistade ning muude abivahendite valmistamine, mis lihtsustaksid metsaelu. Toidu valmistamine toimus grupisiseselt ja seega oli igal grupil oma menüü. Toidu valmistamiseks olid vahendid suhteliselt piiratud kuid nälga ei jäänud keegi. Järgmisel päeval toimus räätsade ülevaatus ja gruppidevaheline võistlus kus tuli räätsadel läbida mahamärjitud teekond. Parim võistkond sai ka preemia. Seejärel toimus lumeonni valmistamise õppus ja praktiline lumeonni ehitus, kus grupid said kasutada eelmisel

õhtul valmistatud lumelabidaid. Keskpäevaks olid kõik selle tegevuse lõpetanud ja oma lumeonni mugavustega tutvunud. Peale lõunat toimus laagrikoha koristamine ja laagri lõpetamine ning siis siirduti tagasi malevasse kus kursusest osavõtjaid ootas kuum supp. Päeva lõpetuseks kirjutasid osalejad tagasiside kuhu oli võimalik kirja panna kõik mõtted ja soovid mida nad õelda soovisid. Kuigi ilm olid suhteliselt karm ja

see mõjus osalejate vaimule ka laastavalt, siis murdumise märke näha ei olnud. Nad olid küll väsinud ja vaevatud kuid siiski särasiimad. Oli ka neid kes arvasid, et laager võinuks kesta pikemaltki ja tundsid huvi kunas toimub järgmine selline laager?

L. Näk
n-vbl
ellujäämiskursuse
instruktor-korraldaja

Väljaõpe koopereerudes

18. jaanuaril alustasid Sakala malevas Kaitseliidu tegevliikme sõdurioskuste baaskursust ehk lühendatult TSOBKKI kokku 25 kaitseliitlast ja üks naiskodukaitse Sakala ja Valgamaa malevatest. Kavandatud oli küll ligemale 40 kaitseliitlase osalus, kuid kahjuks kõigil polnud seekord võimalik osaleda ja nii jäid sellest väljaõppe osast eemale kümnekond kaitseliitlast Valgamaa malevast ja kolm kaitseliitlast Sakala malevast. Kursus toimub kokku viiel nädalavahe- tuse ja kuudel korral on ühel päeval lisaks veel ettenähtud lõpuharjutus ehk siis sisuliselt sõduri eksam. Kursus lõpeb orienteerivalt 18. nädalal. See kursus annab kaitseliitlasele esimesed teadmised ja oskused üksikvõitleja väljaõppes ja on eelduseks järgnevale kursusele kus saadakse juba lisaks

eriala teadmisi ja oskusi ning ka koostöökohase oskusi, et tegutseda jao ja rühma koosseisus, mis omakorda annab võimaluse tegutsemiseks veel suurema allüksuse koosseisus. Kursust juhendavad instruktorid mõlemast malevast. Kas ja kuipalju selline koopereerumine majanduslikku kasu annab on vast raamatupidamise analüüsiga tuletatav, aga kindlasti annab selline kursus võimaluse suurema sõpruskonna tekkimiseks kahe naabermaleva liikmetele. Hinnati selles mõttes positiivselt ju ka möödunud aasta lõpul korraldatud ühist malevaõppust, mis toimus nii Sakala kui Valgamaa malevate vastutusel ja oli korraldatud ühist jõududega kaasates ka naabermalevatest abijõude. Jõudu õppuseks!

R.K.

Eesti Vabariigi 95. aastapäev Viljandis

Päev algas kogunemisega staabi juures kell 8.45. Seejärel toimus osalistele registreerimine. Peale registreerimist oli rivistus ja riviproov. Seejärel istuti masinatele ja sõit võis alata – liikusime Posti tänavale. Posti tänaval toimus samuti rivistus ning väike riviproov. Peale riviproovi marssisime kohtumaja ette ja koos meiega olid ka naiskodukaitsejad, noorkotkad, kodutütred, meedikud ja Viljandi Riigigümnaasiumi noored. Kui olime jõudnud kohtumaja ette, siis mängis orkester Sõduri marssi, Viljandi linnaapea Loit Kivistik luges ette 1918. a Eesti Iseseisvuse manifesti ja lõpetuseks laulsime kõik koos Eesti Vabariigi hünni ja Eesti lipu laulu. Meid olid vaatama ja kuulama tulnud ametnikud Viljandi Maavalitsusest, Viljandi Liidust, Viljandi Muuseumist ning ka Sakala Maleva pealik major Kalle Köhler. Umbes kella 10.15 paiku hakkasime kohtumaja eest marssima Pauluse kiriku juurde. Kuna minu jaoks oli see esmane kogemus, tundus kõik nii põnev ja uhke oli marssida mööda Viljandi tänavaid, inimesed vaatamas, filmimas ja pildistamas – oli tunne, et kõik nagu jälgivad ainult mind.

Jõudnud lõppes marssimine ning meie, Sakala Maleva kaitseliitlased, hüppasime taas autodele ja suundusime tagasi maleva staabi juurde, kus toimus veel üks rivistus ning ergutuste käteandmine. Sellega lõppes kaitseliitlaste ülesanne sel päeval. Suundusin siis koos kahe Sakala Maleva kaitseliitlasega teater Ugala juurde maitsma sõdurisuppi ja kringlit ning peale seda nautsime ka teatrimajas toimunud kontsert-aktust. Kontsert oli tore, hästi läbi mõeldud ning selle vaheaegadel anti teenekatele inimestele kätte teenitud autasud. Sellega lõppes minu, kui Sakala maleva kaitseliitlase, esimene osavõtt Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisel.

Sakala Maleva ja Viljandi linnavalitsuse ning Maavalitsuse poolt aga asetati sel päeval lillekimbud ja pärjad Vabadussõja kalmistule, kindral Johan Laidoneri mälestusmärgi juurde, Viljandimaa metsavendade mälestuskivi juurde Pärnu maantee kalmistul, Viljandimaalt kütitud mälestuskivi juurde mõisapargis ja kapten Anton Irve mälestuskivi ette Pauluse kiriku juures. Juubelihõnguline aastapäev sai asjalikult korraldatud.

Janeli Esula
TSOBKKI 13 õppur

Karksi malevkond pidas aastakoosolekut

16. veebruari hommikul kogunesid Karksi-Nuia kultuurikeskuse saali Karksi malevkonna tegusamad ja kohusetundlikumad liikmed, et pidada iga-aastaselt üldkoosolekut. Tulijaid oli lähemalt ja kaugelt aga kvoorum jäi siiski kesiseks. Eks sellele aitas kaasa ka Viljandis toimunud Kuldkala ettevõtmine mille tõttu jäi tulemata nii mõnegi malevkonna kaitseliitlane. Koosolekust võttis osa Sakala maleva pealik mjr Kalle Köhler, kes tegi ettekande meie ülesannetest ja tagasivaate möödunud aasta tegemistest. Ta nentis, et möödunud aasta oli küll raske aga siiski edukas nii Karksi malevkonnale, kui tervikuna kogu Sakala malevale. Vaadates tulevikku, kus Karksi malevkonnal on oma malevkonna kodu ruumid, saaks seal korraldada ka Kaitseliidu tegevliikme sõdurioskuste baaskursusi. Samuti peaksid jao- ja rühmaülemad hakkama nüüd kohapeal koolitama oma inimesi. Sõnavõttu lõpetades soovis ta kõigile edu meile ülesannete täitmiseks ja ettenähtud kavade elluviimiseks. Teine päevakorrapunkt oli veidi pidulik ja siin kuulutati välja Karksi malevkonna 2012. aasta parim noor kaitseliitlane, kelleks osutus Margit Sillaste. Rändava auhinna andis talle üle eelmise võitja Mihkel Toomsalu ja rinnamärgi numbriga 3 pealik malevkonna pealik Ervin Tamberg. Jätkati aga jälle teiselt. Ettekande tegi malevkonna revisjonikomisjoni esimees Albert Kiviaed, kes teatas, et malevkonnas on 327 liiget kuid liikmemaksu tasus 2012. aastal vaid 24 kaitseliitlast. See on seitse protsenti! Et olukorda parandada, tuleb allüksuste pealikele teha kohustusseks liikmemaksude tasumise jälgimine.

Seejärel sai sõna malevkonna teavituspealik Ants Kalam, kes rääkis lühidalt möödunud aastal korraldatud ettevõtmistest ja käesolevaks aastaks kavandatud tegevustest. Suursündmuseks kujunevad kindlasti malevkonna kodu avamine 16. märtsil Karksi–Nuias, Mõisaku-

las läbiviidav maakaitsepäev ja Mustlas korraldatav taas-iseseisvuspäeva tähistamine. Lisaks nendele korraldatakse veel teisi väiksemaid ettevõtmisi ja õppusi. Sõnavõtu lõpus kutsus teavituspealik saali ette vbl Jaak Põldma ja tänas teda 23 aastat kestnud pideva ja ennastalgava tegevuse eest Kaitseliidus. Seda eelkõige seoses 9. veebruaril 1990. a toimunud Karksi malevkonna taasloomisega, mille üks tõhus kaasaitaja oli Jaak Põldma. Siis läks sõnajärg malevakonna pealikule Ervin Tambergile. Ta tödes, et on arutlenud selle üle, miks meil on praegu selline seis, et numbrid näitavad malevkonnas olevat 320 liiget, aga üldkoosolekule tuleb vaid 50–60 liiget. Kus on ülejäänud? Kelle süü see on? Kas meie süü, kes me siin laua taga istume, või Sakala maleva pealike süü, või on süüdlased hoopis Toompeal istujad!? Kus on see põhjus, miks Kaitseliidus olemine ei ole enam populaarne ja miks isamaalisust ikkagi pole enam? Võibolla on põhjus selles, et kõik karmid ja halvad asjad on jäänud meist kaugel ja me oleme kaotanud ohutunde! Me peame üheskoos arutama, kuidas saavutada jälle see tase, mis paarkümmend aastat tagasi oli et taastada Kaitseliidu au ja kuulsus. Et Kaitseliitu kuuluksid head ja tublid inimesed, mehed ja naised. Et me oskaksime hoida oma piirkonda ja oma riiki ja igaüks meist annaks selleks oma panuse. Edasi peatus malevkonna pealik pikemalt tegevusel noortega. Ta ütles, et me peame austama veterane, kuid pöörama tähelepanu noortele, kes on meie tulevik.

Veel rääkis ta malevkonna kodu eesmärkidest ja seal toimuva hakkavatest ettevõtmistest. Maleva pealiku ettekande täiendamiseks sai sõna maleva tagalaülem, kapten Enno Teiter, kes rääkis varustusest ja sellega seonduvatest kohustustest. Ta toonitas, et malevkonnal tuleks välja õpetada välikõogi meeskond, kes suudaks meie ettevõtmistel ja õppustel osavõtjaid toetustada.

Peale lühikest vaheaega anti sõna Sakala maleva noortepõlvkonnale Ain Laanele, kes rääkis Noorte Kotkaste tegemistest Viljandimaal. Tänase seisuga on maakonnas 173 noorkotkast, kellest 45 poissi tegutseb Karksi malevkonna vastutusel. Ta lausus kiidusõnu malevkonna parimale noorele kaitseliitlasele Margit Sillastele, kes alati tuleb appi noorte ettevõtmistele, kui teda kutsutakse. Ta kiitis ka meie teisi noortepõlvkondi – Meelis Eelmaad, Antonina Eeki, Ahto Alast ja Raul Astelit ning Mihkel Toomsalu, kes juhivad rühma Viljandi Paalalinna põhikoolis. Nad kõik teevad rasket ja väga vajalikku tööd. Meie piirkonna neljast rühmast oli möödunud aastal edukaim Paistu Nutikate Rebaste rühm. Tublid olid ka K-Nuia Ilvese rühma poisid. Uue rühmana alustab tegevust kapten Enno Teiteri juhtimisel poisterühm Kaheksajalad ja tütarlaste rühm Rukkilill. Edasi rääkis Ain Laane alanud aasta kavadest ja Karksi kandis korraldatavatest ettevõtmistest. Lühemalt peatus ta ka Kodutütarde ja Naiskodukaitse probleemidel. Naiskodukaitsetele meeldis koostöö Karksi malevkonnaga, mis toimus seoses Taasiseseisvuspäev tä-

• Margit Sillaste

histamisega 20. augustil 2012. a Karksi-Nuias. Päevakorras on Karksi-Nuia Naiskodukaitse jaoskonna loomine. Mis nime see kandma hakkab ei ole veel otsustatud.

Lõpetuseks soovis kpt Teiter kõigile jõudu edaspidiseks ja meeldivat koostööd.

Viimasena anti sõna Noor Kotkaste Sakala maleva pealikule, Sakala maleva juhatase liikmele, leitnant Valdur Kilgile. Ka tema oli mures noortepõlvkonnaga seotud asjadega ja soovis puudumise pärast paljudes koolides. Kui pole juhti pole ka rühma. Me peame noortest kasvatama isamaalisi kodanikke, et ka kolmekümne aasta pärast oleks keegi, kes kaitseks meie maad ja meie kodu! See on tõsine küsimus, kas tänased noored peavad siis veel midagi Eestist, eesti keelest ja kultuurist või mitte? Selleks peame kõik pöörama oma pilgud noortele. Noored, see on meie järelkasv! Ta soovis jõudu vastselle malevkonna pealikule ja kutsus kõiki malevkonna liikmeid juhatast oma tegevusega toetama. Edasi järgnesid juhataste liikme ja asendusliikmete valimised ja protokolli kinnitamine. Koosoleku lõpetes mindi koos vaatama malevkonnakodu ruume, mis ametlikult avatakse 23. märtsil. Kohtume siis nende ruumide pidulikul avamisel Karksi-Nuias kell 10.

A. Kalam
Sakala Maleva Karksi
malevkonna teavituspealik

OMA MAA

Tellimisnumber 00911

Toimetus	KL Sakala Malev Peetrimõisa 71024 Viljandimaa
Väljaandja	Kaitseliidu Sakala Malev pealik mjr Kalle Köhler, lauatel 717 9201, faks 717 9200 Rein Kikas 5331 3274, e-mail: rein.kikas@mail.ee
Toimetajad	Kerstin Käärik 522 1866, e-mail: kerstin.kaarik@mail.ee